

Asszonyok találkozója

BÉKÉS ÉS CSONGRÁD MEGYE TANÁCSI
NŐDOLGOZÓINAK MEGBESZÉLÉSE SZEGEDEN

A Csongrád és Békés megye tanácsapparátusaiban dolgozó nők szakmai tanácskozását tartották szombaton Szegeden, a Juhász Gyula művelődési otthonban, Nagy Máténak, a Közalkalmazottak Szakszervezete Csongrád megyei bizottsága titkárának megnyitóját Lackovich Ernőné mondott vitaindító beszédet.

Az előadó elmondotta, hogy a SZOT határozat értelmében az idén országsszerte megrendezik a dolgozó nők szakmai találkozóit, a célkitűzésnek a két megye rendezvénye az első állomása. A tanácsi nődolgozók tapasztalatcseréje kapcsán be-

szélt a politikai, szakmai és általános műveltség fejlesztésében elért eredményekről, és ezzel kapcsolatban a további lehetőségekről. A nők élet- és munkakörülményeinek javítására, a kereseti lehetőségeknek a férfiakéval egy szintre emelésére s a nők határozottabb vezetői megbízására vonatkozó kérdések elemzése után vitára került sor, amelyben sok hasznos javaslat hangzott el.

A nőtalálkozó résztvevői délután városnézésen és múzeumlátogatáson vettek részt, este pedig megtekintették a Szegedi Nemzeti Színház Caesar és Kleopátra előadását.

AMIK ELMÚLNAK...

Búcsúsorok az öreg Szeged egyik emlékeitől

Tömörkény István 1910-ben a fentebbi címszót illesztette egyik kedves novellájába, amiben a régi szegedi fogadók hangulatos életét írta le. 1922-ben meg Cserzy Mihály egy egész kötetre valót gyűjtött össze a szegedi vendéglőről, fogadóról, korcsmáról, beszállóról. Csongor Győző is gyűjti az idevágó emlékeket. Most érkezett el az ideje, hogy a ma élő nemzedék is tudomást vegye, valóban elmúlt felettük az idő és lassan-lassan csak az íráskönyvek és iratokban maradtak fent adataik, amelyekből

megtudhatjuk, hogy valamikor részesei voltak a város életének.

A leghíresebb bormérések

Miről is van szó? A Bajcsy-Zsilinszky, azaz egykori Fekete-Sas utcában egymás után bontják le a régi házakat és helyükre emelik az újat. Ez így rendjén is van. Ezek a régi házak valamikor hozzátartoztak a város éléhez, mert fogadóknak és korcsmáknak adtak szállást. Már maga az utca rendeltetése is egyik fejezete a város történetének. Összekötötte a két fő piaci helyet, a Nagy Piacot, azaz a Széchenyi teret a Búza-piaccal, vagyis a Dugonics térről. A Nagy Piac azonban a mai Klauzál térre is kiterjedt. A főforgalom nem a Fekete-Sas utcában zajlott le. Eppen ezért ez az utca volt a legmegfelelőbb a beszállók, korcsmák, vendéglők és kávéházak megtelepülésére. A két piac közötti utcában a piacra néző épületekben is számos híres kávéház és bormérés volt még az első háború előtti időszakban is. Legnagyobb hírre mégis azok emelkedtek, amelyekről alább lesz szó.

A vasúti palotától a Dugonics tér felé először az Arany Pávát említhetjük, ezután következik az Arany Sas. Ez a 9. sz. ház helyén volt és a házon levő márványtábla is emlékeztet rá. Itt csárdaszéri ivók voltak, amint Cserzy említi, de a Páva udvarában kocsiállás is volt. Egyszerűbb árusok, batyuzók, ablakos és gyolcsos tótok beszálló helye, amelyek fénykorukat a századfordulón élték. Azon a telken, ahol most egy óriásdaru emeli az előregyártott elemeket az épülő tervező palotához, a Hétválasztóhoz címzett vendéglő fogadók földszintes épülete állott. Iparosok, kocsisok gyülekező és itatózó helye, mindaddig amíg a fogadókba kávéházak nem lettek. A vasút kiépülése után ugyanis lassan-lassan átalakult az élet. A kocsisokra már csak a városban belül van szükség, a vasút kikapcsolta a fővárosba, de még a Szepességre, a Dunántúlra és Orsováig is szekerező szegedi kocsisokat.

Négy utcára szolt...

Valamennyi között az utcának is nevet adó Fekete-Sas vendéglő jutott a legnagyobb hírnévre. Épülete ma is megvan és a 15.

számot viseli, legalább is abban az alakjában, ahogy azt a múlt század 30-as éveiben klasszicizáló stílusban újjáépítették. Udvarán ma is áll a kocsibeálló, — oszlopokon tetőzet és az oszlopok között később falal töltötték ki, a tetőzet alatt pedig szobákat alakítottak ki. Ez a híres vendéglő fogadó a XVIII. században a város tulajdona volt, amit bérbeadás útján hasznosítottak. Egy hirdetés található levéltárunkban 1807-ből magyar és német nyelven, ebből kitér, hogy a vendéglő fogadó négy utcára szolgált, 1408 ölnyi területű a telek, az épületben a korcsmárosnak két szobája van, a konyha, kamra, egy nagy szoba és négy vendégszoba, 120 akkora való pince, 50 lóra való istálló, tágas fészer, azaz kocsiszín van a telken. Eddig még nem került elő, ki vette meg akkor a fogadót, mert eladás végett hirdették. A múlt század második felében híres fogadók kezén volt a Fekete-Sas, mint Steingassznernek, Tömörkény István apjának, később Okerinynek, majd az idősebb Kasch Jánosnak, aki ezt a fogadót feladva emelte a ma is fennálló Hungária Szállót, amit hosszú ideig Kassnak neveztek.

A nagypénzüek szállása

A Sasban a nagypénzü búzakereskedők, hajósok, földbirtokosok és a magasabb rangú katonatisztek és hivatalnokok szálltak meg. Tömörkény bizonyosan emlékeiből merített, amikor leírta, hogy a folyóson ketrecben sas, a pincében rókaflak tanyáztak, az udvaron golya és gödény sétált, a konyhában sündisznót tartottak. A Fekete-Sas utcában még két kávéház is volt, a Gólyához és az Örök Világossághoz címzett intézmények. Paprikás és kenyeres kofák, szállítómunkások, sátoros árusok étkező, falatozó helyei. Kocsiállás volt a vasúti palota helyén is, hiszen minden kocsit nem fért el a Nagy Piacra. A Pávában gyalgubörze alakult ki, a juhosgazdák idejöttek termésüket eladni.

Ma a Fekete-Sas három utcára néző épülete ki van ürítve. Elhagyatottan állnak a László-bazár és a többi kiskereskedés helyiségei. Ezekkel a sorokkal veszünk búcsút a régi Szeged egy darabjától.

Oltvai Ferenc

Orgonacst a Dómban

Lehotka Gábor orgonaművész és Sziklay Erika dalénekesnő koncertezett pénteken este a szegedi Dómban.

Lehotka Gábor kitűnő orgonista. Játéka rendkívül tudatos és fegyelmezett, s az apró részletek megvilágításával a művek teljes egészét is képes törősen kivetíteni. Külön erénye a művészeknek, hogy műsorösszeállításuk igényes. Péntek esti koncertje is híven tükrözte ezt: egy műsorba három olyan mű beiktatása, mint a Pachelbel: d-moll preludium fuga és chaconne, Bach: g-moll fantázia és fuga, illetve Reger: f-moll introductio és passacaglia, önmagában véve is figyelemre méltó, arról nem is szólva, hogy a művek mindegyike nagyon imponáló előadásban hangzott el.

Sziklay Erika egyik legtehetségesebb dalénekesünk. Teljes biztonsággal mozog minden stílusban — a közönség elsősorban mint a modern művek kitűnő előadóját ismeri —, s nagyon kulturált énekével magával tudja ragadni a hallgatókat. Műsorából elsősorban Schubert Ave-Maria-ja és Giordano Caro mio ben! kezdetű dala emelkedett ki. Sajnáljuk, hogy a Händel és a Mozart ária az éneksofőr és az orgonakíséret dinamikai aránytalansága, illetve a művész előnytelen elhelyezkedése következtében nem érvényesülhetett tökéletesen.

Fotokiállítás a múzeumban

Monumentális templomokat, szobrokat, ősember rajzolt falakat, múlt titkait rejtő hieroglifákat látunk, fáraók és rabszolgák korát idézi a múzeumban rendezett Nubia kincsei című fotokiállítás — és a más. A 24 tablóból álló kiállítást a svéd és magyar UNESCO bizottság közreműködésével a Kulturális Kapcsolatok Intézete rendezte. A többnyire színes felvételeket Per Olow Andersson és Ragner Utne készítette.

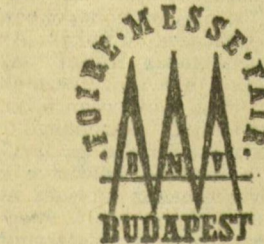
Nagydíjas termékek

A Budapesti Nemzetközi Vásáron kiállított nyolc termék elnyerte Budapest főváros nagydíját, 78 kiállító kapta meg a Budapesti Nemzetközi Vásár díját.

Nagydíjat kapott a CER-200-as numerikus rövidesztérta, a Villamos Automatika Intézet terméke, a Dioktiltaltat Extra (DOE), az Egyesült Vegyiművek terméke. Nagydíjat kapott a Pamutnyomóipari Vállalat polinoz alapanyagból készült szövete a bébi ételkonzerv a konzervipari trószthoz tartozó gyümölcs- és főzelékkonzervgyár készítménye; a Medicor Művek

elektromyographja, amely az izommozgások által keletkező biofeszültségek megfigyelésére és regisztrálására szolgál; a koordinata kapcsolós Crossbar alközpont ezres típusa, a Beloiannisz Híradástechnikai Gyar terméke. Nagydíjjal jutalmazták az Április 4. Magasépítő Ktsz exportházát és az ön-hordó tetőszerkezetű, nagy feszítvolságú alumínium csarnokot, amely az idei BNV legnagyobb slágere volt.

A Medicor Művek röntgen-gépeinek, elektronikus orvosi

műszereinek megtekintésére egész Európából érkeztek szakemberek a BNV-re. Pénteken és szombaton jelentős üzletkötések történtek. A szerződések szerint a Medicor Művek negyvenmillió devizaforint értékű röntgen-gépet, röntgenbuszt, elektronikus műszert szállít, ennek legnagyobb részét a Szovjetunióba.

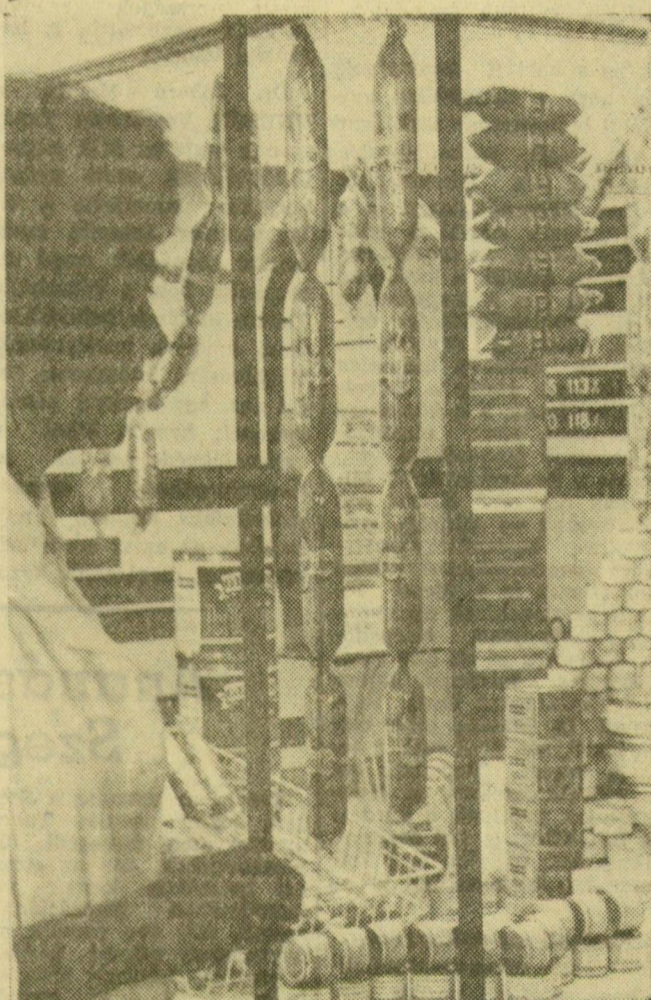
Szeged hírességei

A szegedi élelmiszeripari üzemek termékeinek nagy sikere van a Budapesti Nemzetközi Vásáron. A hazai közönség legalább olyan érdeklődéssel szemléli a kiállított élelmiszereket, mint a külföldi üzletemberek.

A szegedi szalámi-gyár új terméke a fűszeres csenke szalámi, amely darabonként 25-30 dekagrammos. Különösen előnyös a „kis szalámi” a kirándulók és a sokat utazó emberek számára. Érdekessége, hogy nem csupán a vásárcsarnokban, hanem már az üzletekben is kapható.

A Paprikafeldolgozó Vállalat termékeinek ugyancsak nagy a sikere. A vitrint ízléssel teszi a hatalmas fűszer paprika, amely mellett ott láthatók a váhialat más termékei is: a különféle levesporok és levespor-szárazanyagok, zeller, zöldpaprika, burgonya, hagyma-szárazanyagok. A sokféle paprika ízen ízléssel dobozokban látható.

(Enyedi Z. felvétel)

Az elektronika és a gyógyítás

Kétnapos tudományos szimpózium Szegeden

1966. június 1-én délután 2-tól 2-án délig a Szegedi Orvostudományi Egyetemmel karöltve a Méréstechnikai és Automatizálási Tudományos Egyesület Orvosi Műszerek és Készülékek Szakosztályának orvosi elektronikus szakosportja a szemklinikai előadótermében, Szegeden rendezte országos szimpóziumát, melynek „A keringési rendszerek elektronikus vizsgálati módszerei és készülékei” a témája.

A szimpóziumon a hazai szakembereken és kutatókon kívül számos külföldi vendég is részt vesz, és több előadást tart. A szimpózium elnöke, dr. Obál Ferenc egyetemi tanártól kértünk tájékoztatót a tudományos tanácskozásról.

Mivel foglalkozik a szimpózium?

A technika, elektronika, kibernetika rohamos fejlődése maga után vonta, hogy a kísérletes orvostudományi kutatás és a beteg emberek vizsgálata számára bonyolult, pontosan működő elektronikus berendezéseket sikerült előállítani. Ezek a készülékek tették lehetővé nemcsak azt, hogy a kísérle-

tezők a korábbinál sokkal több és pontosabb adatot nyertek a szervezeti működéséről, hanem a betegségek kivizsgálására, a műtétek alatt és után az operált beteg élettani adatainak figyelemmel kísérésére ma már sok, automatikusan működő, és az adatokat felíró, az orvosokat veszély esetén riasztó berendezést állítottak elő. Az élettani adatoknak ilyen alapos követése tette lehetővé a sebészet rohamos fejlődését, olyan műtétek végzését, melyek azelőtt nem voltak elképzelhetők.

A technika fejlődése nem állt meg, napenként jelennek meg új módszerek, melyek új elveket, új megoldásokat alkalmaznak, amilyeneket a nemzetközi kiállításokon, jelenleg a Budapesti Nemzetközi Vásáron lehet ismételtén látni. A betegbiztosabb, jobb egészségügyi ellátása, de nem csekély mértékben az ipari termelés, a bel- és külkereskedelmi érdek sem engedi meg a lemaradást. A lépéstartást pedig az biztosítja, hogy a kutató és gyógyító orvosok a műszerfejlesztéssel foglalkozó mérnökkel, fizikussal szoros kapcsolatot tar-

tanak, megbeszélnek a modern követelményeket, a technika lehetőségeit ezek biztosítására, a világpiacra megjelenő készülékek értékeit és hiányosságait, a fejlődés további útját.

A Szegeden megrendező szimpóziumon is tizenöt előadásban hazai és NDK-beli orvos- és mérnök-szakemberek ismertetik a ma készülékeik, megoldásait és feladatait a diagnosztikai, a betegellátó és a kísérleti készülékek területén.

Mi a jelentősége a szimpóziumnak?

A szimpózium jelentősége témájának fontos orvosi, kutatási, kereskedelmi és ipari időszínpontja mellett abban van, hogy mind az előadásban egymástól távoli munkahelyeken a hazai és a német mérnökök közvetlenül megbeszélhetik észleléseiket, feladataikat, és így itt alkalom nyílik, hogy mindenki a maga szakterületén áttekintést kapjon munkája eredményéről, a kívánalmakról, s arról, hogy mit és hogyan kell tovább tenni a betegellátás és kutatás fejlődése, a lemaradás megelőzése érdekében.